

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/039-057/2009.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt.** - mint a Győri Kommunális Szolgáltató Kft. jogutódja - (Győr) eljárás alá vont vállalkozás ellen gazdasági erőfölénnyel visszaélés miatt indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A Versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

A végzés ellen a közléstől számított 8 napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtható, de a Fővárosi Bírósághoz címzett jogorvoslati kérelemmel lehet élni.

I.

A tények

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2009. március 11-én a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 67. § (1) bekezdése, illetve 70. §-a alapján versenyfelügyeleti eljárást indított a Győri Kommunális Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: KOMSZOL Kft.) ellen, arra figyelemmel, hogy hulladékkezelő telepén a konténeres hulladéklerakásért alkalmazott díjait 2009. január 1-jével azonos szintre emelte a komplex konténeres hulladékszállítás szolgáltatás díjaival, valamint a telepi beszállítások időtartamának meghatározása kapcsán valószínűsíthetően megkülönböztette a saját, valamint a tőle független vállalkozások beszállításait.

1. Az eljárás alá vont

- 2) A Győri Városgazdálkodási Vállalat jogutódjaként alakult a KOMSZOL Kft., amely 2010. szeptember 30-án beolvadt a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt.-be (a továbbiakban: eljárás alá vont – lásd Vj-39-56/2009.). Az eljárás alá vont alapítója és egyszemélyes tulajdonosa Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata. A jogelőd KOMSZOL Kft. cégkivonatában rögzített fő tevékenységi köre a nem veszélyes hulladékok gyűjtése volt. Az eljárás alá vont egyaránt foglalkozik települési hulladékkezelési közszolgáltatással – amelynek keretében 112 település kommunális jellegű hulladékát gyűjti be és szállítja el saját lakossági hulladékgyűjtő járművével, illetve kezeli a saját tulajdonában álló hulladékkezelő létesítményben –, illetve egyéb típusú hulladék saját konténeres gépjárműveivel történő gyűjtésével és szállításával. Ezen túl az általa üzemeltetett hulladékkezelő létesítményben átveszi és kezeli a saját maga által, illetve más konténeres hulladékbegyűjtéssel és szállítással foglalkozó vállalkozások által beszállított hulladékot.
- 3) A KOMSZOL Kft. a vizsgált időszakban két hulladéklerakót is üzemeltetett: a Pápai úti Hulladéklerakót és a Sashegyi Inert Hulladéklerakót. Az előbbi 2009. június 30-ával bezárt, ekkortól a Pápai úti telep feladatait a Győr-Sashegyi Hulladékkezelő Központ néven üzemelő sashegyi hulladékkezelő vette át oly módon, hogy az egyik bejáratán az inert hulladékot lehet beszállítani, az új kapun pedig az egyéb hulladékot. A telepen nemcsak a hulladéklerakásról, hanem a kezeléséről is gondoskodnak.
- 4) A KOMSZOL Kft. utolsó hitelesen lezárt üzleti évében, 2009-ben elért nettó árbevétele 3.581.154.000 forint volt, míg a 2010. január 1. -2010. szeptember 30. közötti időszakra – azaz az átalakulásig (lásd 2. pont) – vonatkozó nettó árbevétele 2.800.699.000 forint volt. A KOMSZOL Kft. a konténeres szemétszállítási tevékenységével 2008. évben [528.153.000] forint nettó árbevételt ért el.

2. A hulladék gyűjtése, szállítása és lerakása

- 5) A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hgt.) 14. §-a szerint hulladékkezelési tevékenységnek minősül a hulladék gyűjtése, begyűjtése, szállítása, előkezelése, tárolása, hasznosítása és ártalmatlanítása, amely tevékenységeket jellemzően környezetvédelmi engedély alapján lehet végezni. Az egyes tevékenységek között elkülöníthető külön csoportba a gyűjtés, begyűjtés és szállítás fázisa (a

továbbiakban együtt: szállítás), amely többek között a szállítóeszközök rendelkezésre állását feltételezi, illetve a tárolás, hasznosítás, ártalmatlanítás (a továbbiakban együtt: lerakás), amely többek között egy hulladéklerakó rendelkezésre állását feltételezi.

- 6) A hulladékkezeléshez kötődő tevékenységeken belül elkülönült szegmenst képez az adott település ingatlantulajdonosainál keletkező települési hulladék kezelésére irányuló szolgáltatás (a továbbiakban: települési hulladékkezelési közszolgáltatás), amelynek megszervezése a települési önkormányzat feladata. A közszolgáltatás tartalmát – ezen belül például a maximálisan átvehető mennyiséget – a Hgt. 23 §. a) pontja alapján a helyi önkormányzat képviselő testülete rendeletben állapítja meg. A települési önkormányzat közszolgáltatási kötelezettségének eleget tehet önálló közszolgáltatás megszervezésével, illetve más önkormányzatokkal együtt közösen tarthat üzemben hulladékkezelésre szolgáló létesítményt, vagy létrehozhat közös gazdálkodó szervezetet, továbbá szerződést köthet a tevékenység ellátására. (Utóbbi esetben közbeszerzési pályázat útján köteles kiválasztani a közszolgáltatót.) A települési hulladékkezelési közszolgáltatás igénybevétele az adott településen élő, és hulladékot termelő természetes személyek számára kötelező, gazdálkodó szervezetek azonban csak abban az esetben kötelesek igénybe venni, ha egyéb módon nem biztosított a termelt hulladék megfelelő kezelése (lásd Hgt. 21. §).
- 7) A lakossági fogyasztók a közszolgáltatási mennyiséget meghaladó hulladékukról, valamint a közszolgáltatási körből kilépett vállalkozások a keletkezett hulladékukról teljes egészében maguk kell, hogy gondoskodjanak. Ehhez igénybe vehetik díjfizetés ellenében valamely hulladékszállítási engedéllyel rendelkező vállalkozás szolgáltatását, amely jellemzően konténerrel végzi a szállítást, és elhelyezi a hulladékot a megfelelő lerakó, hasznosító vagy ártalmatlanító – jellemzően más vállalkozás által üzemeltetett – egységben. A közszolgáltatást végző vállalkozásnak is lehetősége van arra, hogy az úgynevezett szabadpiacra kilépve a többi vállalkozással versenyezzen e területen.
- 8) A hulladékszállítás közszolgáltatáson kívül eső területére nem vonatkozik a hulladékszállításról szóló önkormányzati rendelet, a vállalkozások maguk alakítják ki díjaikat egymással versenyezve. A hulladékszállítási díj, amelyet a vállalkozások az ügyfeleikkel szemben alkalmaznak, általában tartalmazza a hulladéklerakás és ártalmatlanítás – a hulladéklerakót üzemeltető vállalkozás által a hulladékszállító felé felszámított – díját is, ezt jelzi a „komplex” hulladékszállítás elnevezés. Adott esetben a hulladék szállításával foglalkozó vállalkozásnak a tevékenység végzésére vonatkozó

engedélyben a hatóság előírhatja, hogy mely hulladéklerakó létesítménybe szállíthatja el a begyűjtött hulladékot. A tevékenység végzése kapcsán további jelentős tényező a szállítási költség, amely alapvetően meghatározza az adott szolgáltatással foglalkozó vállalkozás döntését a tekintetben, hogy mely hulladéklerakó létesítménybe szállítja be az összegyűjtött hulladékot.

- 9) A települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 213/2001 (XI. 14.) Korm. rendelet alapján a hulladékok négy alaptípusba sorolhatók: települési szilárd hulladék, települési folyékony hulladék, veszélyes hulladék, inert hulladék (azaz nem lebomló hulladék, például építési törmelék).
- 10) A közszolgáltatási körbe nem tartozó hulladékszállítási szolgáltatás az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelet által kiadott engedély birtokában végezhető. Ismert, hogy Győrben és vonzáskörzetében az eljárás alá vont mellett ilyen tevékenységet végez még az Alcufer Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., az ASA Kisalföld Kft. (a továbbiakban: ASA), a Büchl Hungária Kft. (a továbbiakban: Büchl), a Hartl & Máté Kft., Ifj. Németh Károly ev., a Kertics 90 Bt., Németh Károly ev., az Ökotop 2000 Kft., a Tóth és Tóth 2003. Kft., illetve a VEDZO Bt.
- 11) A Hgt-ben a hulladékgazdálkodás alapelvei között meghatározottak szerint a közelség elve alapján a hulladék hasznosítására, ártalmatlanítására a – környezeti és gazdasági hatékonyság figyelembevételével kiválasztott – lehető legközelebbi, arra alkalmas létesítményben kerülhet sor. A hulladéklerakó létesítése és üzemeltetése ugyancsak külön engedélyhez kötött, részletes szabályait a 20/2006. (IV. 5.) számú KvVM rendelet (a továbbiakban: R.) tartalmazza. A R. 4. §-a szerint a hulladéklerakó szolgálhat kizárólag inert hulladék lerakására (A. kategória), nem veszélyes hulladék lerakására (beleértve az inert és egyéb szerves, illetve a vegyes összetételű hulladékot is, ez az ún. B. kategória), illetve veszélyes hulladék lerakására (C. kategória).
- 12) A lerakóban elhelyezni kívánt hulladék a R. szerint meg kell feleljen az átvételi követelményeknek, amelynek igazolása érdekében a lerakásra szánt hulladékkal kapcsolatban el kell végezni egy alapjellemezést, megfeleléségi vizsgálatot, illetve helyszíni ellenőrző vizsgálatot. Az alapjellemezést és a megfeleléségi vizsgálatot a hulladék termelője vagy birtokosa köteles elvégeztetni, az ott szereplő adatok helytállóságáért felelős a hulladék átadója is. Az inert hulladékok a R. 2. sz. mellékletében meghatározott csoportja tekintetében az alapjellemezés egyszerűsített formájú (nem szükséges hozzá laboratóriumi vizsgálat), és nem szükséges megfeleléségi

vizsgálat sem. A helyszíni ellenőrző vizsgálatot a hulladéklerakó üzemeltetője minden hulladéktípus esetén köteles elvégezni a telephelyének beléptető pontján és a lerakás helyén, ám az inert hulladékok előbbieken meghatározott csoportja esetében ez egyszerűsített formában történhet (szemrevételezés és kísérő dokumentum ellenőrzése). A helyszíni ellenőrző vizsgálat szükségessége tekintetében a jogszabály nem ad lehetőséget egyszerűsített eljárásra amennyiben a beszállító azonos a lerakót üzemeltető vállalkozással, vagy tőle nem független.

- 13) Győr és vonzaskörzetének területén 2007. évben mintegy 85 ezer tonna települési szilárd hulladék került ártalmatlanításra, melynek nagyjából 81 %-át képezi a közszolgáltatás keretében beszállított hulladék. A rendelkezésre álló adatok szerint a vizsgált időszakban a külső vállalkozások által végzett beszállítások részaránya nagyjából 11 %-ot tett ki, míg a KOMSZOL Kft. hulladékszállítása és lerakása a közszolgáltatáson kívül (ún. szabadpiacon) a Győr és vonzaskörzetében keletkezett hulladék nagyjából 8 %-át tette ki.
- 14) A települési szilárd hulladékot az eljárás alá vont által működtetett Pápai úti lerakóba, illetve – miután az 2009. júliusában bezárásra került – a Győr-Sashegyi Hulladékkezelő Központba kell beszállítani annak a 112 településnek a területéről, amelyek részt vesznek a Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulásban.
- 15) A rendelkezésre álló adatok szerint a közszolgáltatáson kívüli körbe tartozó települési szilárd – nem veszélyes – hulladékokkal (beleértve az inert hulladékot is) kapcsolatos szolgáltatás, illetve az ahhoz kapcsolódó hulladék elbánási (lerakási, ártalmatlanítási) szolgáltatás Győr és szűken vett körzetében az eljárás alá vont által üzemeltetett Győr-Sashegyi Hulladékkezelő Központban vehető igénybe. Ismert ugyanakkor, hogy a tágabb körzetben – Jánossomorja, Fertőszentmiklós – hasonló funkciójú hulladéklerakókat üzemeltet a Rekultív Kft. is (lásd Vj-39-55/2009.). A közszolgáltatáson kívüli körbe tartozó hulladékok kapcsán ismert, hogy az adott körzetben inert (nem lebomló) hulladékot az eljárás alá vonton kívül a Pol-Fruct Kft. által üzemeltetett lerakóba is be lehet szállítani (lásd Vj-39-9/2009., Vj-39-11/2009.). Az adott körzetben hulladékszállítással foglalkozó vállalkozások (lásd 10. pont) túlnyomó többsége kizárólag az eljárás alá vonttal áll üzleti kapcsolatban.

3. A vizsgált magatartás

16) A vizsgálat az eljárás alá vont közszolgáltatásba nem tartozó települési szilárd hulladékok, illetve inert hulladékok lerakásával kapcsolatosan 2009-ben kifejtett magatartására terjedt ki (lásd 1. pont).

A) *A konténeres hulladéklerakás és szállítás díja*

17) Az eljárás alá vont 2008-ban a közszolgáltatáson kívül eső települési szilárd hulladékokkal kapcsolatos komplex (szállítás és lerakás) konténeres szolgáltatást 3.500,- Ft/m³+ÁFA-ért végezte, míg a Pápai úti telepen történő konténeres hulladék lerakás külső beszállítók számára felszámított díja 2.500,- Ft/m³+ÁFA volt.

18) Az eljárás alá vont 2009. január 1-jétől hirdette meg a konténeres települési hulladék lerakás díjának emelését. Az addigi díjból kiindulva, azt 40 %-kal emelve 3.500,- Ft/m³+ÁFA összegben határozta meg a Pápai úti hulladéklerakóban érvényesített lerakási díjat. (A rendelkezésre álló adatok szerint a Pápai úti telep bezárásáig – lásd 3. pont – kizárólag itt fogadott tőle független vállalkozások általi beszállításokat.) A KOMSZOL Kft. nyilatkozatában rögzítettek szerint a hulladéklerakás díjainak emelése minden év elején vált esedékessé (lásd Vj-39-8/2009.). A Pápai úti telep tekintetében a 2009-ig alkalmazott árak a következőképp alakultak:

Év	Hulladék lerakás nettó díja (Ft/m ³)
2005.	1261
2006.	1522
2007.	1700
2008.	2500
2009.	3500

1. sz. táblázat

19) A rendelkezésre álló adatok szerint a KOMSZOL Kft. hulladéklerakási díjak 2009 elején bevezetett emelése mellett az eljárás alá vont saját komplex hulladékszállítási szolgáltatási díjait nem módosította, azt továbbra is a 2008. évi díjakon végezte egészen

2009. április 30-ig. Nyilatkozata szerint (lásd Vj-39-8/2009.) a komplex hulladékszállítási szolgáltatási díját minden évben március 1-jétől emelte. Kivételként jelölte meg a 2009. évet, ekkor ugyanis nyilatkozata szerint az üzleti terv elfogadását követően küldte ki az értesítőket, így – az emelés bevezetésétől számított 30 napos értesítési kötelezettségre is tekintettel – május 1-re húzódott az emelés. Az eljárás alá vont által ezen nyilatkozat alátámasztásaként csatolt, 2009. március 2-i dátummal ellátott üzleti terv tartalmazza – többek között – az egyes tevékenységekhez, így a „konténeres szemétszállításhoz” és a „hulladékártalmatlanításhoz” kapcsolódó árbevételi, költség és eredmények tervszámait összesítve. Nem ismert, hogy az üzleti tervet mikor terjesztette a tulajdonos elé, és az mikor fogadta el.

- 20) Eljárás alá vont nyilatkozata szerint 2009. május 1-jével a komplex konténeres szolgáltatási tevékenységének díját sávós jelleggel állapította meg. A Győr területére eső szállítások listaárát felemelte 4.200,- Ft/m³+ÁFA-ra, míg Győr vonzáskörzetében 10 km-ig 5.050,- Ft/m³ + Áfa díjat állapított meg, majd további 5 km-enként növekvő díjat vezetett be (lásd Vj-39-29/2009. melléklet).
- 21) Nyilatkozata szerint 2009. április 1-jétől leszállította a hulladékszállítási tevékenységet üzletszerűen folytató ügyfelei részére a konténeres hulladéklerakási díjat 3.000,- Ft/m³+ÁFA-ra. A díjak módosítására vonatkozó, 2009. április 30-i dátummal ellátott „intézkedési jelentés” (lásd Vj-39-29/2009. melléklet) tanúsága szerint a hulladéklerakás és a hulladékszállítás díjait érintő fenti módosítások a „gazdasági erőfölénnyel való visszaélés” tárgyában végrehajtott intézkedések körébe tartoztak.
- 22) Ismert, hogy az eljárás alá vont a konténeres hulladéklerakásra egyes esetekben 2009. április 1-jét követően is – 2009 július végéig – a január 1-jével bevezetett díjakat alkalmazta, amely különbözetet ugyanakkor még az eljárás során jelentős részben visszautalt az érintett beszállító vállalkozások számára.
- 23) A KOMSZOL Kft. 2009. augusztus 1-jétől megszüntette a szemétkelzési jegyet és jellemzően 3.000,-Ft/m³+ÁFA lett minden ügyfele számára a hulladéklerakás díja. (Ismert ugyanakkor, hogy az ASA és a Büchl beszállításai kapcsán már 2009-ben tömeg alapú elszámolást végzett, míg általánosan 2010. május 1-jével állt át a tömeg alapú elszámolásra – lásd Vj-39-49/2009.)

B) A nyitvatartás

- 24) A KOMSZOL Kft. a nyitvatartási rendet úgy határozta meg, hogy a Pápai úti Hulladéklerakó nyitvatartási ideje 2007. november 1-től az idegen beszállítók esetében munkanapokon 7:00 órától 16:00 óráig tartott, majd 2009. március 16-án meghosszabbította a nyitvatartást 18:00 óráig. Eközben a KOMSZOL Kft. a saját lakossági hulladékgyűjtő gépjárművei részére 6:00-tól 22:00 óráig végezte a hulladék befogadását.
- 25) A Pápai úti hulladéklerakó bezárása után a kibővített Sashegyi Inert Hulladékkezelő vette át szerepét (lásd 3. pont). A sashegyi telep eredeti nyitvatartási ideje 7:00 órától 15:00 óráig (nyáron 16:00 óráig) tartott mind a KOMSZOL Kft. saját, mind az idegen beszállítások vonatkozásában. Amikor a Pápai úti Hulladéklerakó bezárt, a sashegyi telepet átalakították Hulladékkezelő Központtá és a saját beszállítás időtartama megváltozott, e szerint 6:00-tól 22:00 óráig fogadott be hulladékot, míg az idegen beszállítók 7:00 órától 18:00 óráig szállíthattak be hulladékot (lásd Vj-39-29/2009).
- 26) Az egyéb hulladékbeszállítók által adott válaszok egy része szerint megrendelőik a beszállítás kapcsán jellemzően adott napra kérnek szállítást, a napon belüli időpont – és ezen belül a délutáni-esti órákban történő elszállítási igény – külön kikötés nem jellemző, vagy a megrendelőik jellemzően a nap első felében kérnek szállítást, így a nyitvatartási idő miatt önmagában szállítást nem kellett visszautasítaniuk (lásd Vj-39-50, 51, 52/2009.). A beszállítók más része ugyanakkor akként nyilatkozott, hogy a nyitvatartási idő gátolta abban, hogy egyes megrendelőivel üzleti kapcsolatot alakíthasson ki (lásd Vj-39-9, 10, 11, 12/2009.).
- 27) 2009. augusztus elejével a Hulladékkezelő Központ nyitva tartását megváltoztatta a KOMSZOL Kft., ezután minden beszállító hétfőtől péntekig 6:00-tól 22:00 óráig, szombaton 6:00-tól 18:00 óráig, vasárnap pedig 6:00-tól 14:00 óráig szállíthat be hulladékot.

II.

Az eljárás alá vont álláspontja

- 28) Eljárás alá vont nyilatkozata szerint a hulladékszállítás és lerakás díjemelési mértékének megállapítása során a tevékenység gazdaságosságának megtartása volt a fő szempontja.
- 29) A nyitvatartási idő tekintetében előadta az eljárás alá vont, hogy a beérkező idegen szállítmányok kísérő dokumentációjának, a beszállítani kívánt hulladék mennyiségi és minőségi paramétereinek ellenőrzését felsőfokú környezetvédelmi képzettséggel rendelkező szakemberrel végezteti, aki csak a nyitvatartási időben teljesít szolgálatot. Saját beszállítás esetén a beszállítandó hulladék besorolási kódja, fajtája, származási helye szerepel a fuvarigazolón. A beszállítást végző gépjármű vezetője rendelkezik a szakmailag előírt végzettséggel az ellenőrzéshez. A konténeres fuvarok számítógépes rendszeren történő szervezésével a cég előre tudja azt, hogy milyen és mennyi hulladék érkezik a lerakóra. Nyilatkozata szerint az idegenek számára történő nyitvatartási időn túl csak saját beszállításokat fogad el a lerakó. A kialakított rendszerrel növeli a cég a tervezetőségből adódó hatékonyságot és költségsökkentést, ezért volt eltérő szállítási idő a saját és az idegen szállítókra.

III.

Jogi értékelés

1. A jogi háttér

- 30) A Tpv. 1. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a Tpv. „hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek [...] a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására”.
- 31) A Tpv. 14. §-a értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. A megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi terület az, amelyen kívül a fogyasztó, illetve az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

- 32) A Tpv. 21. §-a értelmében tilos a gazdasági erőfölénnyel visszaélni, így különösen a) pontja szerint az üzleti kapcsolatokban tisztességtelenül vételi vagy eladási árakat megállapítani, g) pontja szerint azonos értékű vagy jellegű ügyletek esetén az üzletfeleket indokolatlanul megkülönböztetni, ideértve olyan árak, fizetési határidők, megkülönböztető eladási vagy vételi feltételek vagy módszerek alkalmazását, amelyek egyes üzletfeleknek hátrányt okoznak a versenyben, i) pontja szerint a piacra lépést más módon indokolatlanul akadályozni.
- 33) A Tpv. 22. §-a szerint gazdasági erőfölényben van az érintett piacon (Tpv. 14. §), aki gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathatja, anélkül, hogy piaci magatartásának meghatározásakor érdemben tekintettel kellene lennie versenytársainak, szállítóinak, vevőinek és más üzletfeleinek vele kapcsolatos piaci magatartására.
- 34) A Tpv. jelen ügyben irányadó 72. § (1) bekezdés a) pontja szerint az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentésének kézhezvételét követően az eljárást végzéssel megszünteti, ha a vizsgálat elrendelésére okot adó, a 70. § (1) bekezdésében meghatározott körülmények nem állnak fenn, továbbá akkor, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény; az eljárást megszüntető végzéssel szemben külön jogorvoslatnak van helye.
- 35) A Tpv. 88/B. § (6) bekezdésének második mondata szerint a Tpv. III-V. fejeztében foglalt rendelkezések megsértésére alapított polgári jogi igények érvényesítése tárgyában indult eljárás során a bíróság a GVH keresettel nem támadott határozatának, illetve a GVH határozatát felülvizsgáló bíróság határozatának a törvénysértést vagy annak hiányát megállapító részéhez kötve van.

2. A Versenytanács döntése

- 36) A jelen ügyben – az ügyindító végzésben a vizsgálat tárgyává tett magatartásra (lásd 1. pont) tekintettel – a Versenytanácsnak abban a kérdésben szükséges állást foglalnia, hogy az eljárás alá vont megsértette-e a Tpv. gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmára vonatkozó rendelkezését

- (i) egyrészt az általa üzemeltetett hulladéklerakó(k)ba konténeres formában történő hulladékbeszállítás 2009. évi azon díjemelésével amellyel a beszállítás díját egy szintre emelte a saját maga által nyújtott – közszolgáltatási körbe nem tartozó – komplex szemétszállítás díjával,
 - (ii) másrészt a hulladéklerakó-telep nyitvatartási idejének a saját és idegen beszállítások kapcsán érvényesített megkülönböztetése révén.
- 37) Az eljárás alá vont által végzett, a vizsgálat hatókörébe tartozó tevékenységek közül mind a hulladék lerakása, mind annak szállítása piaci magatartásnak minősül, így kiterjed rá a Tpvt. hatálya.
- 38) Valamely visszaélésszerűnek minősülő magatartás akkor ütközik a törvényben rögzített tilalomba, ha azt egy olyan vállalkozás követi el, amely gazdasági erőfölényben van az érintett piacon. A Tpvt. alkalmazásában ugyanakkor nem feltétlen szükséges, hogy a gazdasági erőfölény és a visszaélésszerű magatartás ugyanazon az érintett piacon merüljön fel, ám ilyenkor is szükséges a két érintett piac között valamely kapcsolat fennállását igazolni.
- A) *Az érintett piac*
- 39) A Versenytanács értékelése szerint a jelen ügyben két egymáshoz vertikálisan kapcsolódó tevékenység – ti. a települési szilárd, nem veszélyes hulladék-gyűjtés és szállítás, illetve a hulladék lerakása – szolgál az érintett piacok meghatározásának alapjául. A hulladék gyűjtés-szállítás-lerakás értéklánc tekintetében a végső fogyasztónak a hulladék termelője, vagy birtokosa tekinthető, akinek gondoskodnia kell a hulladék elszállíttatásáról. Vele áll kapcsolatban a hulladékszállítással foglalkozó vállalkozás, amely az összegyűjtött hulladékot elszállítja a megfelelő hulladéklerakóba. A hulladéklerakó üzemeltetője – az értéklánc másik szintjén (upstream szereplőként) elhelyezkedve a – szállítással foglalkozó vállalkozásnak nyújt olyan szolgáltatást, amely – figyelembe véve a szabályozási környezetet – feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a hulladék begyűjtője a végső fogyasztóknak (downstream szinten) szolgáltatást tudjon nyújtani.
- 40) A vizsgálat tárgya szerint elsődlegesen a hulladék lerakással kapcsolatos magatartás a vizsgálandó, ám mindez a hulladék szállítása kapcsán meglévő versenyre gyakorolt hatások kapcsán válhat releváns és értékelendő magatartássá.

- 41) A fogyasztók, és a fogyasztási lehetőségek között elkülönítendők a települési hulladékkezelési közszolgáltatást igénybe vevő, illetve azon kívüli fogyasztók. A közszolgáltatáson kívüli piaci szegmensre a belépés – engedély birtokában – szabad és a fogyasztókért állandó a verseny lehetősége, a fogyasztó akár ügyletenként is más-más szolgáltatóhoz fordulhat. A közszolgáltatás esetében gyakorlatilag adott körzetben a települési önkormányzat(ok)nak a közszolgáltató személyére szóló, időről-időre meghozott döntése jelöli ki a piaci szereplőt, a verseny így a piac megszerzéséért folyik. A szabályozásban mind a szállítás, mind a lerakás (ártalmatlanítás) kapcsán eltérő (szigorúbb) előírások vonatkoznak a veszélyes hulladékokra. Mindezek folytán a közszolgáltatási körbe nem tartozó települési szilárd (nem veszélyes) hulladék – beleértve az inert hulladékot is – gyűjtése külön érintett termékpiacnak minősül, elkülönül mind a települési hulladékkezelési közszolgáltatástól, mind a veszélyes hulladékok gyűjtésétől.
- 42) A közszolgáltatási körbe nem tartozó települési szilárd (nem veszélyes) hulladék gyűjtésének földrajzi piaca meghatározása során figyelemmel szükséges lenni arra a körülményre, hogy a tevékenység költségeinek jelentős hányadát teszi ki a szállítási költség, a szállítással foglalkozó vállalkozónak figyelemmel kell lennie a szabályozásban rögzített közelség elvére (lásd 11. pont), továbbá adott esetben a szolgáltató engedélye is kijelöli azon hulladéklerakó(ka)t, amelyekbe beszállíthatja a hulladékot. Mindezek alapján regionálisan elkülönült érintett földrajzi piacok azonosíthatóak az adott szolgáltatás kapcsán, amely jelen esetben Győr és vonzáskörzetének területét jelenti.
- 43) A hulladék lerakással kapcsolatos érintett termék és földrajzi piac meghatározását befolyásolja az a körülmény, hogy hulladéklerakó létesítésére külön engedély birtokában kerülhet sor, a lerakók a beszállítható hulladék típusai alapján elkülöníthetők (lásd 11. pont), továbbá a gazdaságos üzemeltetéshez szükséges megfelelő mennyiségű hulladék rendelkezésre állása is. A jelen ügyben nem lehet eltekinteni attól a körülménytől, hogy releváns versenyhatásokkal érintett piacnak a közszolgáltatási körbe nem tartozó települési szilárd (nem veszélyes) hulladék gyűjtése minősül, így az érintett termékpiacba minimálisan azon tevékenységnek bele kell tartoznia, amely inert és települési szilárd hulladékot egyaránt képes befogadni. Az érintett földrajzi piac a Versenytanács értékelése szerint megegyezik az adott hulladék begyűjtésének és szállításának piacával.

B) A gazdasági erőfölény

- 44) Figyelemmel az érintett piaccal kapcsolatos következtetésekre megállapítható, hogy az érintett földrajzi területen egyetlen olyan hulladéklerakó működik, amely egyaránt képes

inert és egyéb települési szilárd hulladékot befogadni, továbbá a belépési korlátok – figyelemmel a hulladéklerakó létesítésére vonatkozó engedélyezési eljárás hosszadalmas voltára, illetve a jelentős létesítési költségekre – igen magasak. Mindezek alapján a Versenytanács értékelése szerint az eljárás alá vont Győr és vonzáskörzetében a közszolgáltatási körbe nem tartozó települési szilárd (nem veszélyes) hulladék lerakásának érintett piacán gazdasági erőfölényes helyzetet élvezett a vizsgált időszakban. A rendelkezésre álló adatok (lásd 13. pont) arra utalnak, hogy az eljárás alá vont erőfölényes helyzete a települési szilárd (nem veszélyes) hulladék begyűjtésének és szállításának piacán is fennállhatott, ám a Versenytanács nem tartotta szükségesnek, hogy ezen kérdésben állást foglaljon. A Versenytanács következetes gyakorlata szerint ugyanis nem szükséges a gazdasági erőfölénynek fennállnia minden olyan érintett piacon, amelyre a visszaélés hatással van – sőt adott esetben a visszaélésszerű magatartással és a gazdasági erőfölényes helyzettel érintett piac is elválhat egymástól – abban az esetben, ha az egyes piacok között valamely kapcsolat fennállása igazolható (lásd többek között, Versenytanács Elvi Állásfoglalásai 21.3).

C) *A visszaélés*

- 45) A Versenytanács az árprésként jellemzett magatartást a – Tpv. 21. § a) pontja szerinti – tisztességtelenül megállapított árak körében értékelte. Az ilyen *árazási magatartás* elvileg a Tpv. 21. § a) pontjába ütközhet, így annak a 21. § i) pontja szerinti értékelését a Versenytanács nem tartotta szükségesnek (annak következtében, hogy mindkét magatartás a versenytársak piacról való kiszorítását célozhatja, amelyek közül az a) pont szerinti magatartás speciális jelleget ölt.¹⁾ Az esetleges tisztességtelen árazás kapcsán a Versenytanács figyelemmel volt arra – az eljárást megindító végzésben foglalt keretek között –, hogy a közszolgáltatási körbe nem tartozó települési szilárd (nem veszélyes) hulladék lerakásának díjmegállapítása körében azon magatartás került értékelésre, amelynek során ezt a díjat 2009. elején az eljárás alá vont a közszolgáltatási körbe nem tartozó települési szilárd (nem veszélyes) hulladék gyűjtésének-szállításának (és lerakásának) komplex szolgáltatása díjával egyező szintre emelte. A jelen esetben a díjazás értékelése során egyaránt figyelemmel szükséges lenni a lerakás és a komplex szolgáltatás díjaira és azok különbségére.

¹ Lásd e tekintetben többek között a Versenytanács Vj-88/2007. számú eljárást lezáró végzését, különös tekintettel annak 43. pontjára.

- 46) A versenyjogi gyakorlat árprésnek nevezi azt a magatartást, amelynek során a vertikális értéklánc két, egymáshoz kapcsolódó szintjén is elhelyezkedő vállalkozás úgy alakítja ki az értéklánc egyik – upstream, jellemzően nagykereskedelminek hívott – szintjén általa kínált, és versenytársai által az értéklánc másik – downstream, jellemzően kiskereskedelminek hívott – szintjén végzett tevékenységhez szükséges, jelentős inputot képező termék (vagy szolgáltatás) árának, és a saját downstream terméke(i) árának arányát, hogy a köztük kialakuló szűk (adott esetben negatív) árrés révén az – egyébként hatékonynak minősülő – versenytársai nem lesznek képesek felvenni az erőfölényes vállalkozással a versenyt, és ennek révén a hatékony verseny is torzul.
- 47) Az árprésként minősített magatartások esetében a magatartás jogszerűtlenségének szükséges feltétele, hogy a vállalkozás (legalább) az input piacon gazdasági erőfölényes helyzetet élvezzen. (Amely nagyrészt következik abból a körülményből, hogy az input piaci termék [vagy szolgáltatás] alapvetően szükséges mind az erőfölényes vállalkozás, mind a versenytársai számára ahhoz, hogy a downstream piacon végezhesék tevékenységüket.) A visszaélészerű magatartás értelemszerűen mindkét – azaz az upstream és a downstream – piachoz kötődik, hiszen éppen az árak aránya révén válhat jogszerűtlenné adott magatartás.
- 48) Az árprés fennállásának elemzése során az vizsgálendő, hogy képesek lennének-e az erőfölényes vállalkozással versenyezni azon versenytársak, amelyek hasonlóan hatékonyak, mint az erőfölényes vállalkozás (vagy vállalkozás-csoport). Az árprés teszt során azt szükséges elemezni, hogy az alkalmazott kiskereskedelmi és nagykereskedelmi díjak közötti árrés biztosítja-e az erőfölényben lévő vállalkozás (vagy vele egy vállalkozás-csoportba tartozó, a kiskereskedelmi piacon tevékenykedő vállalkozás) számára a kiskereskedelmi tevékenységével összefüggésben felmerülő költségek és a működéshez szükséges mértékű nyereség fedezését.
- 49) Az árprés vizsgálata (az árprés-teszt) során az árrés meghatározásakor lényeges szempont, hogy mely termék (vagy termékek) képezi az upstream ár alapját és mely termékek a downstream árat, azaz milyen árakat hasonlít össze az elemzés. Adott esetben ez azt jelenti, hogy az erőfölényes vállalkozás által a versenytársaknak biztosított input termék és az általa a downstream piacon kínált (kiskereskedelmi) termék összevetése során el kell különíteni azt, hogy az erőfölényes vállalat kiskereskedelmi termékében mely elemek tartoznak az input termékhez, és melyek azok, amelyek a kiskereskedelmi tevékenység során előbbiekre rárakódnak. Az árrés a figyelembe vett downstream

(kiskereskedelmi) ár és a releváns (nagykereskedelmi) inputár különbségeként adódik, amely mértékének megítélése körében mindazokat a (költség)elemeket figyelembe kell venni, amelyek kizárólag a kiskereskedelmi termékhez/tevékenységhez kapcsolódnak.

- 50) Alkalmos lehet a verseny korlátozására az az árazási gyakorlat, amelynek révén az erőfölényes vállalkozással hasonló hatékonyságú versenytársak nyereséges működését nem biztosítaná a kimutatott árrés. Negatív árrés alkalmazása esetében – az egyéb vizsgálandó körülményektől függően (lásd többek között 51-55. pontok) – egyértelműen kimondható, hogy az árpolitika alkalmas lehet a versenytársak kiszorítására, és így a verseny intenzitásának csökkentésére, hiszen az erőfölényes vállalat, illetve hasonlóan hatékony versenytársai csak veszteséggel tudják az adott kiskereskedelmi terméket kínálni. Akár kis mértékű pozitív árrés esetén részletesebb költségelemzésnek lehet helye.²
- 51) A jogsértés fennálláshoz nem elegendő ugyanakkor pusztán annak igazolása, hogy az árprés valamely versenytársnak hátrányt okoz, a magatartásnak a versenyre kell károsnak lennie. A Versenytanács következetes gyakorlata szerint egy piaci szereplő kiszorítása csak akkor versenyellenes, ha ennek eredményeként a hatékony piaci verseny csorbul. Nincs erről szó, ha egy piaci szereplő kiesését követően a fogyasztók sem közvetlen, sem közvetett negatívumokkal nem számolhatnak. A versenyjog nem a piaci szereplők létezését, hanem a hatékony, a fogyasztók számára a lehető leghasznosabb kimenetet produkáló versenyt garantálja. (Lásd Versenytanács Elvi Állásfoglalásai 21.19.)³
- 52) Annak elemzése során, hogy az adott magatartás alkalmas-e a verseny korlátozására, szükséges továbbá annak a vizsgálata is, hogy a túlságosan alacsony (akár negatív) árrés egyfajta átmeneti jelleget ölt vagy hosszútávú gyakorlatnak, stratégiai árazási magatartásnak minősíthető. Önmagában az árprés jellegzetességeit magán viselő, ám átmenetinek, egyedinek minősülő – rövid ideig tartó –alacsonynak minősülő árrés kapcsán a verseny korlátozására való alkalmasság még nem igazolható. (Megjegyzi a Versenytanács, hogy az árpréshez részben hasonló jegyeket öltő, túlzottan alacsony árak kapcsán kialakított gyakorlatában is releváns körülményként értékeli az adott árazási magatartás időtartamát – lásd Versenytanács Elvi Állásfoglalásai 21.16.)

² Lásd ebben a tekintetben például az Európai Bíróság C-52/09. számú ügyben hozott ítéletét, különös tekintettel annak 73-74. pontjait.

³ Lásd még az Európai Bizottság 2009/C 45/02 számú közleményének (Iránymutatás az EK-Szerződés 82. cikkének [jelenleg az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 102. cikke] az erőfölényben lévő vállalkozások versenykorlátozó visszaélő magatartására történő alkalmazásával kapcsolatos bizottsági jogérvényesítési prioritásokról) 19. pontját.

- 53) Rámutat továbbá a Versenytanács, hogy speciális körülmények fennállása esetén még adott vállalkozás rövid ideig fennálló árpréses magatartása is lehet jogsértő. A gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmába ütközés megállapításához nem szükséges ugyanis az, hogy az adott gyakorlat tényleges hatással járjon – például egyes versenytársak ténylegesen kiszoruljanak a magatartás révén a piacról és ezzel a hatékony verseny sérüljön – elegendő, ha az adott magatartással összefüggően feltárt körülmények összességéből arra lehet következtetni, hogy az elegendően hosszú távon követett, a versenytársak piacról való kiszorítására irányuló gyakorlat alkalmas lenne a verseny korlátozására.⁴
- 54) Annak vizsgálata során, hogy a túlságosan alacsony árús átmeneti jelenség vagy hosszabb távú stratégiai – kizorító jellegű – gyakorlat következménye, szempont lehet többek között az, hogy a túlságosan alacsony árúst a vállalkozásnak szándékában állhatott-e hosszabb távon fenntartani. A magatartás stratégiai jellegének vizsgálata során ugyanakkor nem az eljárás alá vont kizorító szándékát szükséges igazolni, elegendő az, hogy az eset összes körülményeiből a nem átmeneti jellegű, stratégiai magatartásra lehet következtetni. Szempont lehet ennek során többek között a vállalkozás múltbeli – a vizsgált időszakot megelőző – árazási gyakorlata, a piac fejlődési fázisa (például a piacnyitás fázisa különleges tényezőnek minősülhet)⁵, sőt akár a vállalkozás belső, kizorítást célzó dokumentumai is⁶.
- 55) Mindezen túl, adott esetben a verseny korlátozására alkalmas, tisztességtelenül megállapított árúst előidéző magatartás kapcsán is igazolhatja az elkövető vállalkozás, hogy a magatartás gazdaságilag indokolt, figyelemmel arra, hogy a verseny korlátozásával járó hátrányokat meghaladják a vele járó hatékonysági előnyök, amelyekből a fogyasztók is részesednek, és amely előnyök eléréshez az adott – korlátozással járó magatartás – szükségesnek és arányosnak minősül.⁷
- 56) A jelen eljárásban vizsgált magatartás kapcsán a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont által a közszolgáltatási körbe nem tartozó települési szilárd hulladék külső beszállítók általi lerakására irányuló szolgáltatás az adott hulladéktípus Győr és

⁴ Lásd többek között az Európai Bíróság C-52/09. számú ügyben hozott ítéletét, különös tekintettel annak 65. pontját, illetve a Versenytanács Elvi Állásfoglalásainak 21.18. pontját.

⁵ Lásd a Versenytanácsnak a Vj-101/2002. számú versenyfelügyeleti eljárást lezáró határozatának 124. pontját.

⁶ Lásd még az Európai Bizottság 2009/C 45/02 számú közleményének 20. pontját.

⁷ Lásd e tekintetben többek között az Európai Bíróságnak a C-95/04 számú ügyben hozott ítéletét, különös tekintettel annak 86. pontjára.

vonzáskörzetében való gyűjtéséhez és szállításához elengedhetetlenül szükséges, és az adott szolgáltatás költségeit jelentősen befolyásoló inputnak minősül.

- 57) Tényként rögzítette továbbá a Versenytanács, hogy az eljárás alá vont a külső beszállítóknak a hulladék lerakásért felszámított díjat 2009-ben azonos szintre emelte azzal a díjjal, amelyet ugyanazon hulladéktípus – és így azonos fogyasztói körnek nyújtott, a külső beszállítókkal versenyzőn felajánlott – gyűjtéséért és lerakással együttes szállításáért (komplex szolgáltatásért) felszámolt (lásd 18-19. pont).
- 58) Az árrés mértékének megállapítása során a Versenytanács arra az – egyes külső beszállítók által kifogásolt – eljárás alá vonti gyakorlatra is figyelemmel volt, mely szerint a külső beszállítók esetében megkövetelte a hulladék inert és egyéb települési szilárd hulladéokra való szétválogatását, míg saját maga esetében ezt nem tette meg. Ennek indokául az eljárás alá vont előadta, hogy a saját maga által gyűjtött hulladék esetében nem szükséges azt külön ellenőriznie a telep bejáratán, mivel a saját járműveinek sofőrjei kellő képzettséggel rendelkezve a menetlevél kiállításával igazolják a begyűjtött hulladék összetételét. Megjegyzi a Versenytanács, hogy elvileg az adott előadás azt jelentené, hogy míg a külső beszállítók kapcsán el szükséges végeznie egy külön ellenőrzést a beszállított hulladék összetételét illetően, addig saját viszonylatban erre nincs szükség. Ez elvileg azzal járna, hogy szükségszerűen magasabb a költsége a külső beszállítóknak nyújtott lerakási szolgáltatásnak, mint az eljárás alá vont saját maga által gyűjtött szemét lerakása kapcsán. Rámutat ugyanakkor a Versenytanács, hogy a R. szerint a hulladéklerakót üzemeltető vállalkozás a helyszíni ellenőrző vizsgálat (lásd 12. pont) kapcsán nem tehet különbséget aszerint, hogy az adott hulladékot saját maga vagy külső beszállító kívánja-e elhelyezni, azt el kell végeznie. Ilyen módon – valószínűsítve, hogy az eljárás alá vont a hulladékgazdálkodás speciális jogszabályi követelményeit maradéktalanul betartva végzi tevékenységét – a Versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy a lerakás szolgáltatás tartalmilag nem térhetett el a külső és saját beszállítás esetében.
- 59) Figyelembe vette az árrés vizsgálata során a Versenytanács azt is, hogy a vizsgálat során ismertté vált körülmények szerint (lásd 23. pont) egyes külső beszállító partnerek esetében már 2009-ben is tömeg alapú elszámolást alkalmazott az eljárás alá vont, míg a legtöbb külső beszállító esetében továbbra is térfogat alapú volt az elszámolás, csakúgy mint a kiskereskedelmi szolgáltatása (a hulladék gyűjtés és szállítás) kapcsán. Elvileg ugyan az árrés vizsgálata és az esetleges versenykorlátozó hatás elemzése kapcsán a

különböző elszámolóegységek átváltására szükség lenne, ám a Versenytanács ettől eltekintett, figyelemmel arra, hogy a kiskereskedelmi szinten az elszámolás megegyezett a nagykereskedelmi szintű partnerek túlnyomó részével szemben alkalmazott elszámolási móddal.

- 60) Mindezek alapján megállapítható, hogy az eljárás alá vont által 2009. elején bevezetett – és egyes külső szállítók esetében 2009. április 1-jéig, más esetekben 2009. május 1-jéig érvényesülő (lásd 20-21. pont) – egymással összevetendő (lásd 49. pont) kis- és nagykereskedelmi árak megegyeztek egymással (3500 Ft/m³), így az árrés ebben az időszakban nulla volt. A nulla értékű árrés esetében jellemzően további költségelemzés nélkül is arra a következtetésre lehet jutni, hogy az árrés szükségszerűen nem érte el azt a szintet, amellyel az eljárás alá vonttal azonos hatékonyságú versenytársak képesek lettek volna a piacon megmaradni vagy hatásos versenyt folytatni az eljárás alá vonttal (lásd 50. pont) – feltéve, hogy az adott árazási struktúra kapcsán igazolható annak nem átmeneti jellege, azaz az, hogy az egyfajta stratégiai magatartás következménye (lásd 54. pont).
- 61) Az eljárás alá vontnak a hulladéklerakás és szállítás díjazásával kapcsolatos, korábbi években követett gyakorlatának figyelembevételével nem volt megállapítható, hogy az eljárás alá vont által a hulladéklerakás díjának 2009 év eleji díjának meghirdetése – és így a nulla összegű árrés kialakulása – egy hosszabb távú, nem átmenetinek minősülő árstruktúrát fenntartani kívánó magatartás része. Az eljárás alá vont ugyanis jellemzően nem azonos időpontban változtatott a lerakás és a szállítás díjain (lásd 18-19. pontok). Mindezt nem cáfolja az a körülmény, hogy 2009-ben a szállítás díjának emelésére csupán májusban – és nem márciusban, mint az eljárás alá vont nyilatkozata szerint az előző években – került sor. Életszerű ugyanis az eljárás alá vont azon előadása, hogy a hulladékszállítási díjstruktúrát átalakító döntése (lásd 20. pont) volt az elhúzóadás következménye. Mindezt nem cáfolta az a körülmény sem, hogy az eljárás alá vont belső dokumentumaiban a versenyfelügyeleti eljárás következményeként meghozott intézkedések között jelölte meg a kiskereskedelmi díj emelését (lásd 21. pont). A díjemelésre ugyanis a – rendelkezésre álló adatok szerint – a korábbi évek gyakorlata tükrében várhatóan sor került volna, annak időpontját befolyásolhatta ugyanakkor a folyamatban levő eljárás.
- 62) Megjegyzi ugyanakkor a Versenytanács, hogy a túlságosan alacsony árrés átmeneti jellegére vonatkozó következtetés kapcsán – azaz arra vonatkozóan, hogy a magatartás

hosszú távú, stratégiai jellege nem igazolt – csupán az eljárás alá vontnak a kiskereskedelmi (azaz a hulladékszállítási) díj változtatására vonatkozó magatartását tekintette irányadónak. A hulladéklerakási díj 2009. április 1-jével történő csökkentése ugyanis – figyelembe véve a korábbi évek gyakorlatát, továbbá a vállalkozás belső dokumentumait is (lásd 18. és 21. pontok) – nem minősül jellemző gyakorlatnak, hiszen a vállalkozás a lerakási díjait jellemzően évente egyszer, év elején változtatta meg.

- 63) A Versenytanács értékelése szerint ennek következtében nem igazolt, hogy a vizsgált árazási magatartás – azaz, hogy az eljárás alá vont a konténeres hulladéklerakásért alkalmazott díjait 2009. január 1-jével azonos szintre emelte a komplex konténeres hulladékszállítás szolgáltatás díjaival – a verseny korlátozására alkalmas volt és a Tpv. 21. § a) pontjába ütközően tisztességtelen áralkalmazásnak minősült volna.
- 64) A Versenytanács a külső hulladékszállítóknak és a saját beszállításoknak biztosított nyitvatartási idő kapcsán tanúsított *megkülönböztetésével* kapcsolatos magatartás esetleges visszaélészerűségének vizsgálata kapcsán előrebocsátja, hogy adott magatartás elvileg a Tpv. 21. § g) pontjába ütközhet, így annak a 21. i) pontja szerinti értékelését nem tartotta szükségesnek (annak következtében, hogy mindkét magatartás a versenytársak piacról való kiszorítását célozhatja, amelyek közül a g) pont szerinti magatartás speciális jelleget ölt)⁸.
- 65) A magatartás Tpv. 21. § g) pontjába ütközéséhez azt szükséges vizsgálni, hogy (i) azonos jellegű ügyletek között történt-e a megkülönböztetés, (ii) okozott-e versenyhátrányt az üzletfeleknek, (iii) indokolatlan volt-e. (Lásd Versenytanács Elvi Állásfoglalásai 21.23.) Az indokolatlanság körében a jogsértés megállapíthatóságához azt szükséges igazolni, hogy az adott magatartást a vállalkozás nem tudja objektív, üzletileg ésszerű indokokkal megmagyarázni, és a konkrét vállalkozásokat ért érdeksérelem mellett a piacon folyó versenyre, annak hatékonyságára is érezhetően negatív hatással jár az adott magatartás (Lásd Versenytanács Elvi Állásfoglalásai 21.11.). A Versenytanács értékelése szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az nem vált igazolttá, hogy a nyitvatartási szabályok kapcsán tanúsított magatartás önmagában alkalmas volt a verseny korlátozására. Figyelemmel arra, hogy a visszaélés feltételeinek egyike nem volt bizonyítható, nem lehet igazolt ezért az sem, hogy önmagában a nyitvatartási idővel kapcsolatos magatartás megsértette a Tpv. 21. § g) pontját.

⁸ Lásd e tekintetben többek között a Versenytanács Vj-88/2007. számú eljárást lezáró végzését, különös tekintettel annak 43. pontjára.

- 66) Megjegyzi a Versenytanács, hogy a jelen versenyfelügyeleti eljárásnak nem volt tárgya annak értékelése, hogy a közszolgáltatási körbe nem tartozó települési szilárd (nem veszélyes) hulladék lerakásának, illetve a komplex (kiskereskedelmi) szolgáltatásnak a díjazását milyen módon változtatta meg az eljárás alá vont a későbbiekben és azok miként viszonyultak egymáshoz. (Nem képezik tehát az értékelés tárgyát az árazás 2009 áprilisát követően bekövetkezett változásai.) Az ügyindító végzésben foglaltakra tekintettel nem volt része az értékelésnek az a körülmény sem, hogy megfelel-e a Tpvt. előírásainak az eljárás alá vont azon gyakorlata, hogy a hulladék lerakásának és szállításának díjait nem azonos időpontban változtatja meg. Nem tartozik továbbá az ügy tárgyhöz, így nem is foglal állást a Versenytanács abban a kérdésben, hogy az eljárás alá vont elszámolási gyakorlata – tömeg, illetve súly alapú elszámolás –, továbbá a hulladékok szétválogatásával kapcsolatos magatartása (az árazási magatartástól függetlenül) megvalósította-e az erőfölénnyel való visszaélést.
- 67) A Versenytanács értékelése szerint az árazás, továbbá a nyitvatartási idő meghatározása kapcsán vizsgált magatartás versenykorlátozásra való alkalmassága fennálltának bizonyítása tekintetében az eljárás további folytatásától sem várható eredmény, így a versenyfelügyeleti eljárásnak a Tpvt. jelen ügyben irányadó 72. § (1) bekezdés a) pontjának második fordulata alapján történő megszüntetésének van helye. Minderre tekintettel a Versenytanács a rendelkező rész szerint döntött.

IV.

Egyéb kérdések

- 68) A végzés elleni jogorvoslati jog a Tpvt. 82. § (1) bekezdésén – figyelemmel a 72. § (1) bekezdés a) pontjára – alapul.
- 69) A Tpvt. 72. § (4) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárást megszüntető végzést a bejelentővel is közölni kell.
- 70) Megjegyzi a Versenytanács, hogy a Tpvt. 88/A. §-a értelmében a GVH-nak a közérdek érvényesítésére irányuló hatásköre nem zárja ki a törvény IV. fejezetében, gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmának megsértésére alapított – vagy egyéb jogszabályban meghatározott jogcímen – polgári jogi igények közvetlen bíróság előtti érvényesítését és a bíróság ezen eljárásában – figyelemmel a Tpvt. 88/B. § (6)

bekezdésének második mondatára – a Versenytanácsnak a Tpv. 72. § (1) bekezdés a) pontjára alapított megszüntető végzéséhez nincs kötve.

- 71) A GVH hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

Budapest, 2011. április 22.

dr. Szántó Tibor s.k.

előadó versenytanács tag

Váczai Nóra s.k.
versenytanács tag

dr. Zlatarov László sk.
versenytanács tag